

Ο ΚΑΦΕΣ

XX Πρό μακροῦ χρόνου ἐν ἔτει 1285, δερβίσης τις ἐν μιᾷ μονῇ τῆς Μέκκας διέπραξε παράπτωμα τι ἡ παρέβη κανόνα τινα τῆς μονῆς καὶ ἐξωρίσθη.

Ὁ δυστυχὴς οὗτος, ὀνόματι Ὀμαρ-Χατζῆς, λίαν αἰσχυνθεὶς ἐπὶ τῇ καταδίκῃ, καὶ μετανοῶν διὰ τὸ σφάλμα αὐτοῦ, δὲν ἐπανήλθεν εἰς ἐνεργὸν βίον ἐν τῇ πόλει, ἀλλ' ἀπεσύρθη εἰς τὴν ἐρημίαν γηστεύων καὶ προσευχόμενος. Εὗρεν ἐρημὸν σπήλαιον καὶ εἰσῆλθεν ἐν αὐτῷ, ζῶν ἐκεῖ δι' ἀγρίων φυτῶν. Δὲν εὗρισκε συχνάκις νόστιμόν τι ἢ θρεπτικὸν φαγητόν· ἀλλ' ὅταν αἱ ρίζαι ἦσαν πολὺ πικραὶ, ἐσκέπτετο τὰς ἀμαρτίας τοῦ καὶ δὲν ἐμεμφιμοίρει.

Ἵπῃρχεν ὡραῖον δενδρύλλιον παρὰ τὸ σπήλαιον, φέρον εὖοσμα λευκὰ ἀνθη, καὶ μεγάλας ἐρυθρὰς κέρατους. Αἱ κέρασοι αὐταὶ δὲν εἶχον σχεδὸν σάρκα, ἀλλ' ἐκάστη περιείχε δύο μεγάλους κόκκους. Ὁ Ὀμαρ-Χατζῆς ἐσκέφθη ὅτι θὰ ἦσαν καλοὶ, ἐὰν δὲν ἦσαν τόσον τραχεῖς καὶ ξηροί. Ἐπὶ τέλους διανοήθη νὰ τοὺς ψήσῃ καὶ μαλακύνῃ ἐντὸς ὕδατος, τότε δὲ εἶδεν ὅτι ἀπέκτιψε θελκτικώτατον καὶ τονικώτατον ποτόν. Ὅταν οἱ πτωχοὶ ἤρχοντο ἐπαιτοῦντες, ἡ πλάνης τις δερβίσης ἢ ὁδοιπόρος ὅστις εἶχεν ἀπολέσει τὸν δρόμον τοῦ ἐξῆτι δροσιτικόν τι ἐν τῷ σπηλαίῳ τοῦ εἶχε πάντοτε νὰ προσφέρει εἰς αὐτούς. Οὐδόλως ἐτήρησε μυστικὴν τὴν ἀνακάλυψίν του, καὶ μετ' ὀλίγα ἔτη θανύμασιον πράγμα συνέβη. Νέα συνθήκη ἀνεγράφη μεταξύ λαοῦ τοῦ ὁποῖου ἀγερωχία ἦτο οὐδέποτε νὰ παραδεχθῇ νέαν τινα ιδέαν. Ὁλόκληρος ὁ ἰσλαμισμὸς, ἡ μεγάλη τῶν πιστῶν ὁμάς, ἐπινόησε χρούχθα!

Τετρακόσια ἔτη παρήλθον καὶ οὐδὲν χριστιανικὸν ἔθνος ἐδοκίμασε τὸ πολῦτιμον ποτόν, οὐδὲ καὶ χριστιανικὸν ὄνομα κατάρθωσε νὰ λάβῃ. Ἀλλ' ἐν ἔτει 1683 οἱ Τούρκοι ἐπερράθησαν νὰ ἀλώσῃσι τὴν Βιέννην. Καὶ πρότερον ἐδοκίμασαν ἀλλ' ἠναγκάσθησαν νὰ παραιτηθῶσι, καὶ ἀπῆλθον παρακαθόντες μετ' αὐτῶν τοὺς πλήρεις χρούχθας σάκκους αὐτῶν εἰς Κωνσταντινούπολιν. Τὴν δευτέραν ὁμῶς ταύτην φορὰν παρ' ὀλίγον νὰ κατορθώσῃσι, μετὰ μακρὰν πολιορκίαν, τοῦ σκοποῦ των. Πᾶς ἀγγελιοφόρος ὅστις ἀπεστέλλετο, ἐξῶ νὰ ἀνακοινῶν τι εἰς τὸν χριστιανικὸν κόσμον ἐφρονέετο ὑπὸ τῶν μουσουλμάνων στρατιωτῶν, καὶ πᾶσα σχεδὸν ἀπεσβέσθη ἐλπίς ἐν Βιέννῃ, ὅταν εἰς Πολωνὸς, ὅστις εἶχε τραχὺ ὄνομα ἀρχόμενον διὰ τοῦ γράμματος Κ. προσεφέρθη νὰ διέλθῃ τὰς τουρκικὰς γραμμάς καὶ νὰ φέρῃ ἐπικουρίαν. «Θά φονευθῇς εἴπεν ὁ στρατηγός, ὡς πάντες οἱ προηγούμενοι.» Οὐχὶ εἶπεν ὁ Κ. «δὲν θά φονευθῶ, καὶ θά σὰς φέρω ἐπικουρίαν.» Ὁ στρατηγὸς λίαν εὐχαρίστως ἐπέτρεψεν αὐτῷ νὰ δοκιμάσῃ. Ὁ Κ. εἶχε περιηγηθῇ τὴν Τουρκίαν, καὶ ἔφερε μετ' ἐξυτοῦ ὡραῖαν στολὴν τουρκικῶν ἐνδυμάτων, τὰ ὁποῖα ἐφόρεσεν ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, καὶ ἐπορεύθη νύκτωρ εἰς τὸ τουρκικὸν στρατόπεδον, εἰπὼν ὅτι ἤρχετο ἐκ μεσημβρίας, ἢ ἀνακαινίσῃ σπουδαῖον τι εἰς τὸν ὀθωμανὸν ἀρχηγόν.

Ἐνῷ αἱ διαπραγματεύσεις αὐταὶ ἦσαν δῆθεν ἐκ-κρεμείς, κατάρθωσε νὰ συγκοινωνήσῃ μετὰ τῶν φίλων πῆς Βιέννης. Ὁ αὐστριακὸς ἀρχηγός· ἐσυμβίβριζε νὰ δι-ἐρχεται μέγα μέρος ἐκάστης ἡμέρας ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ, ὅπουδὲν εἶχεν ἐξαιρετὸν θάνα τοῦ πολιορκουμένου στρατοῦ, καὶ ὅπουδὲν ἐβλέπε μετ' ἀσθε-νούς ἐλπίδος τὴν ἐλευσιν βοήθειας.

Ἀλλ' ἐπὶ τέλους χάρις εἰς τὸν Πολωνὸν ἀγγελον, εἶδε χριστιανικὸν στρατὸν πλησιάζοντα, νὰ διασπά-σῃ τὴν πολιορκίαν. Ἐξαλλος ἐκ χαρᾶς ἐδραμεν ἐκ τοῦ πύργου καὶ ἐξήγαγε τὸ ἀπολειπόμενον τῆς φρου-ρᾶς μέρος. Ἐκπλαγέντες ἐκ τῆς αἰρνηδίας ταύτης προσβολῆς οἱ Τούρκοι ἐτράπησαν εἰς ἀτακτον φυγὴν καὶ ἡ Βιέννη ἐσώθη.

«Τί δύναμαι νὰ σοὶ δώσω εἰς ἀμοιβήν;» εἶπεν ὁ εὐγνώμων διοικητὴς εἰς τὸν Πολωνὸν τοῦ ὁποῖου τὸ ὄνομα ἤρχιζεν ἀπὸ Κ. «Ἰκανὴ εἶναι ἀμοιβὴ δι' ἐμέ ὅτι ἐσωσα τὴν πόλιν.» εἶπεν οὗτος «ἀλλ' ἐὰν ἡ ὑμε-τέρῃ ἐξοχότης ἐπιθυμῇ νὰ μοὶ κάμῃ χάριν τινα, ἃς μοὶ δώσῃ ὅλους τοὺς σάκκους τῶν ὀσπρίων τῆς κβούχ-θας, τοὺς ὁποῖους οἱ Τούρκοι ἀφῆκαν, ὀπισθεν αὐτῶν.»

«Τί θὰ τοὺς κάμῃς,» ῥώτησεν ὁ στρατηγός. Ὁ Κ. τοιαύτην ἐποίησεν ἐκθεσιν περὶ τοῦ θελκτικῆς πο-τοῦ τὸ ὁποῖον εἶχε πῖει εἰς Κων/πολιν, ὥστε ὁ στρα-τηγός ἐζήτησε νὰ πῇ ἐξ αὐτοῦ. Ἐδῶκε τῷ Κ. ἁ-παντας τοὺς καλυπτόμενους σάκκους, καὶ ἀποθήκην ἵνα τοὺς ἐναποθέσῃ. Ὁ Κ. ἀμέσως ἤρχισε νὰ κατασκευά-ζῃ κβούχθας ἢ ἐπὶ τὸ εὐχερρέστερον ὡς ἐκλήθη ἀκο-λουθῶς καφέ. Καταρχὰς ὁ Κ. ἔφερε τὸν καφέ ἀπὸ οἰ-κίας εἰς οἰκίαν· ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ, ὅταν ὁ λαὸς εὗρε πόσον καλὸς ἦτο, ἤνοιξε μικρὰν αἰθουσαν, τὸ πρῶτον καφεῖον ἐν Εὐρώπῃ, καὶ αἱ πελάται τοῦ εἰσέρχοντο ἐν αὐτῷ. Ἐκκεῖ βεβαίως τὴν τύχην του, καὶ ἐφόσον ἔξει, εἶχε τὸ μόνον ὑπάρχον καφεῖον, ἀλλὰ μετὰ τὸν θάνατόν του, ἡ ἐργασία αὕτη κατέστη δημοφιλὴς, καὶ τὸ ἐμπόριον τοῦτο ἐξετάθη καὶ ἠῤῃσεν τοσοῦτον ὥστε νῦν σύμπας ὁ κόσμος πίνει καφέ. *XY*

Ο ΑΝΑΕΡΣΕΝ

διηγούμενος τὸν βίον του εἰς τὸν φίλον του Marmier.

(ὑπὸ τῆς κυρίας Α. Γ. Π.)

[Συνέχεια καὶ τέλος:]

Ἀγεχώρησα χαιρετῶν μετ' ἐνθουσιασμοῦ τὰς εὐφό-ρους πεδιάδας καὶ τὴν θάλασσαν, ἥτις ἐπαρουσιάσθη πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου, ἀλλ' ὅταν ἐφθασα πέραν τοῦ δευτέρου Βέλτου, ἐγονυπέτησα ἐπὶ τῆς παραλίας καὶ μετὰ δακρύων παρεκάλεσα τὸν Θεὸν νὰ μὴ μ' ἐγκα-ταλείψῃ.

Τέλος εἰσῆλθον εἰς Κοπεγχάγην μετὰ τὰ 13 τάλλη-ρά μου καὶ μετὰ τὴν ἀποσκευὴν μου, ἥτις περιείχετο ὅλη ἐντὸς τοῦ ρινομάκτρου μου· κατέλυσα δὲ εἰς τὸ πρῶτον ξενοδοχεῖον (auberge), ὅπου ἀπῆντησα, καὶ τοσοῦτον ἀπείρος ἤμην τοῦ πρακτικοῦ βίου, ὥστε χω-ρὶς δευτέρως σκέψεως διέταξα νὰ μοὶ φέρωσιν ἐν ἀ-φθονίᾳ πᾶν οὐτινὸς εἶχον ἀνάγκην. Μετὰ τινος ὁμῶς

ἡμέρας τὸ βαλάντιόν μου εὐρίσκετο ἡλαττωμένον ἐπαισθητῶς, διότι περιεῖχεν ἐν μόνον τάλληρον καὶ εἶχον μὲν ἐν τῷ μεταξύ παρουσιασθῆ εἰς τὸν διευθυντὴν τοῦ θεάτρου, ἀλλ' οὗτος ἰδὼν με τοσοῦτο νέον, πρὸ πάντων δὲ τοσοῦτον ἄπειρον, ὥστε δὲν ἠθέλησε καὶ νὰ μοὶ ἀποτείνῃ ἐρωτήσεις· μοὶ εἶπε μόνον ὅτι δὲν ἠδυνάμην νὰ εἰσέλθω εἰς τὸ θέατρον, διότι ἤμην πολὺ ἰσχνός. Ἀλλ' ἤτο ἤδη καιρὸς νὰ φροντίσω περὶ τοῦ πῶς θὰ ζήσω καὶ ἐπὶ ὥρας ὁλοκλήρους παρεδιδόμην εἰς σκέψεις ἀτελευτήτους, ὅτε ἡμέραν τινὰ ἤκουσα κατὰ τύχην ὅτι ῥάπτῃς ἐζήτει μαθητευόμενον. Ὑπῆγον λοιπὸν καὶ προσφέρθη πρὸς αὐτόν· οὗτος, δὲ συγκατετέθη νὰ μὲ δεχθῇ ἀφοῦ πρῶτον μὲ δοκιμάσῃ ὅθεν ἤρχισα νὰ ῥάπτω, ἀλλ' ἀλλοίμονόν! μόλις εἶχον ἐργασθῇ ἐπὶ τινὰς ὥρας, ὅτε ἠσθάνον ἐμαυτὸν κυριεύμενον ὑπὸ ἀπελπισίας! Πάντα τὰ γοητευτικὰ ὄνειρα τὰ πρὸς στιγμὴν λησμονηθέντα, ἕνεκα τῆς ἀνάγκης, ἐξηγέρθησαν καὶ πάλιν τὸ ἐν κατόπιν τοῦ ἄλλου. Ἀπέδωκα λοιπὸν εἰς τὸν ῥάπτῃν τὴν βελόνην του καὶ ἔδραμον ἐκτὸς τῆς οἰκίας, ὡς ὁ αἰχμάλωτος ὁ ἀνακτῶν τὴν ἐλευθερίαν του. Ἐν τούτοις εἶχον ἤδη ἀρκούντως ἐννοήσει μέχρι τοῦδε ὅτι αἱ ποιητικαὶ μου αὐταὶ ἐξάψεις δὲν ἦσαν ἱκαναὶ νὰ μοὶ παρέξωσιν οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην θέρμην ἐντὸς τῶν ξενοδοχείων τῆς Κοπεγχάγης καὶ ὅτι ἔπρεπε νὰ ζητήσω πόρον ζωῆς. Ταῦτα λοιπὸν σκεπτόμενος καὶ ἀπορῶν περὶ τοῦ τί μέλλει γενέσθαι, διηρχόμην τὴν ὁδὸν Ἀμαργετῶδ, ὅτε αἰφνης ἐνθυμήθη ὅτι συχνάκις ἐν Ὀδενσία εἶχον ἀκούσει ἐγκωμιαζομένην τὴν φωνὴν μου καὶ συνέλαβον τὴν ἰδέαν τοῦ νὰ προσπαθῇσω νὰ ὠρελῶθαι τοῦ φυσικοῦ τούτου δώρου.

Ἔστρεψα λοιπὸν ἀπ' εὐθείας τὸ βῆμα πρὸς τὴν οἰκίαν τοῦ περιήμου καθηγητοῦ Σιδόνης καὶ κρούσας τὴν θύραν διηγήθην ἀφελῶς εἰς τὴν ὑπηρετίαν τὴν ἐλθοῦσαν νὰ μοὶ ἀνοίξῃ, τὴν ἱστορίαν καὶ τοὺς πόθους μου. Αὕτη δὲ δὲν ἔλειψε νὰ μεταβιβάσῃ τὰ πάντα ἀκριβῶς εἰς τὸν κύριόν της. Καὶ ἤκουσα γέλωτας εἰς τὸ παρακείμενον δωμάτιον, διότι ὁ Σιδόνης, κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἶχε γεῦμα ἐν ᾧ μεταξύ τῶν λοιπῶν συνδαιτημόνων παρευρίσκοντο ὁ μέγας μουσικός Weyse καὶ ὁ ποιητὴς Βαγκενσέν. Οὗτοι λοιπὸν ἠθέλησαν νὰ ἴδωσι τὸν ταξιδειώτην τὸν ἐρχόμενον οὕτω νὰ εὕρῃ πόρον ζωῆς καὶ μὲ προσεκάλεσαν νὰ εἰσέλθω εἰς τὸ δωμάτιον ἐνθα εὐρίσκοντο. Καὶ ὁ μὲν Weyse μὲ ἔλαβεν ἀπὸ τῆς χειρὸς ὁ δὲ Βαγκενσέν μὲ ἐκτύπησεν ἐλαφρῶς ἐπὶ τῆς παρειᾶς ἀποκαλῶν με μικρὸν τυχοδιωκτὴν. Ἀλλ' ὁ Σιδόνης ἀφοῦ μὲ ἐζήτησε καὶ ἠκροάσθη τῆς φωνῆς μου ἀπεφάσισε νὰ μὲ διδάξῃ τὴν μουσικὴν καὶ νὰ μὲ κατατάξῃ εἰς τὸν θεατρικὸν θίασον.

Πλήρης λοιπὸν ἀγαλλιάσεως ἀπῆλθον τῆς οἰκίας ἐκείνης, πεπεισμένος ὅτι ἤγγικεν ἡ ὥρα τῆς ἐκπληρώσεως τῶν ὁνείρων μου καὶ φανταζόμενος ὅτι τοῦ λοιποῦ ἠθέλον διαῖξαι τὸν βίον ἐν μέσῳ ἀνθίνων στεφάνων καὶ χαρμωσύνων ἀμάτων.

Τὴν δὲ ἐπαύριον ὁ Weyse, ὅστις εἶχε κάμει ὑπὲρ ἐμοῦ ἔργον μετὰ τῶν φίλων του, μοὶ ἐνεχείρισεν

ἐξήκοντα τάλληρα προτρέπων με ἐν ταῦτῳ νὰ ἐπιδοθῶ ἐπιμελῶς εἰς τὸ ἔργον μου καὶ νὰ ζητήσω ἐντιμὸν τινα οἰκογένειαν παρὰ τῇ ὁποίᾳ νὰ κατοικῶ. Ἀλλ' ἡ χαρὰ μου δὲν διήρκετεν ἐπὶ πολὺ διότι μετὰ τινα χρόνον ἀπώλεσα ἐντελῶς τὴν φωνήν μου καὶ μετ' αὐτῆς τὰς ἐλπίδας μου. Τότε ὁ Σιδόνης συνεβούλευσε νὰ ἐπανέλθω εἰς Ὀδενσίαν, ἀλλ' ἐγὼ προετίμησα νὰ μείνω καὶ νὰ προσπαθῇσω νὰ γείνω ἡθοποιὸς δραματικοῦ θεάτρου.

Εἰσῆλθον λοιπὸν εἰς τινα σχολὴν τοῦ θεατρικοῦ χοροῦ λαβὼν δὲ μέρος εἰς τινα χορὸν (ballets) ἐξεπλήρουν τοσοῦτον ἀδεξίως τὸ μέρος μου, ὥστε ἠσθάνομην τὴν ἀδυναμίαν μου καὶ ἐθλιβόμην καιρίως ὅλον δὲ τὸ κέρδος, ὅπερ ἀπελάμβανον ἤτο ὁ φράγμα κατὰ μῆνα, ὥστε κατὰ τοὺς τρομεροὺς παγετοὺς τοῦ χειμῶνος δὲν εἶχον οὔτε πῦρ ἵνα θερμανθῶ οὔτε ἐνδύματα, διότι ὁ ἐπενδύτης μου ἤτο λινός.

Ἐν τούτοις διετῆρουν εἰσέτι τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ φωνή μου ἠθέλεν ἐπανέλθει καὶ ἐπέμενον εἰς τὴν ἰδέαν τοῦ νὰ γείνω ἡθοποιός· ἀποσυρόμενος λοιπὸν εἰς τὸ ἄθλιον ὑπερῶν, ἐνθα κατώκουν, καὶ περιετυλισσόμεν με τὰ καλύμματα τῆς κλίνης μου ἀνεγίνωσκον ἡ ἀπήγ-γελλον τεμάχια διαφόρων ποιημάτων.

Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην διετῆρουν εἰσέτι τὰς ἀπλοϊκὰς δεισιδαιμονίας τοῦ παιδός, ἐσκέφθη ὅτι ἐὰν ἠδυνάμην νὰ πατήσω ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρου κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς πρώτης Ἰανουαρίου, τοῦτο θὰ εἶχεν αἰσίαν ἐπιρροὴν εἰς τὸ μέλλον· διότι ἤμην βέβαιος ὅτι πᾶν ὅ,τι κάμει τις τὴν πρώτην Ἰανουαρίου τὸ ἐξακολουθεῖ δι' ὅλου τοῦ ἔτους. Κατὰ τὴν ἡμέραν λοιπὸν ἐκείνην, ἐνῷ τὰ ὄγκηματα ἦσαν πλήρη μεταφέροντα τοὺς συγγενεῖς εἰς ἐπίσκεψιν τῶν συγγενῶν των, ἐνῷ οἱ φίλοι πύχοντο καὶ ἠσπάζοντο ἀλλήλους ἐν φαιδρότητι, ἐγὼ μονήρης καὶ μελαγχολικός εἰσεχώρησα ἀπαρatiρητος εἰς τὸ θέατρον ἐκ τῆς ὀπισθεν μικρᾶς θύρας· ἐμελλόν ἤδη ν' ἀναβῶ ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ὅτε ἡ συναίσθησις τῆς ἀθλιότητός μου μὲ κατέλαβεν αἰφνιδίως καὶ ἀντὶ ν' ἀπαγγείλω τὸν λόγον, ὃν πρὸ πολλοῦ ἠτοίμαζον, ἐγονυπέτησα παρὰ τινι γωνίᾳ καὶ ἐψιθύρισα ἐνδομύχως τὸ «Πάτερ ἡμῶν», διότι ἔκεινος μόνος ἤτο προστάτης καὶ βοηθός μου ἐν τῷ κόσμῳ.

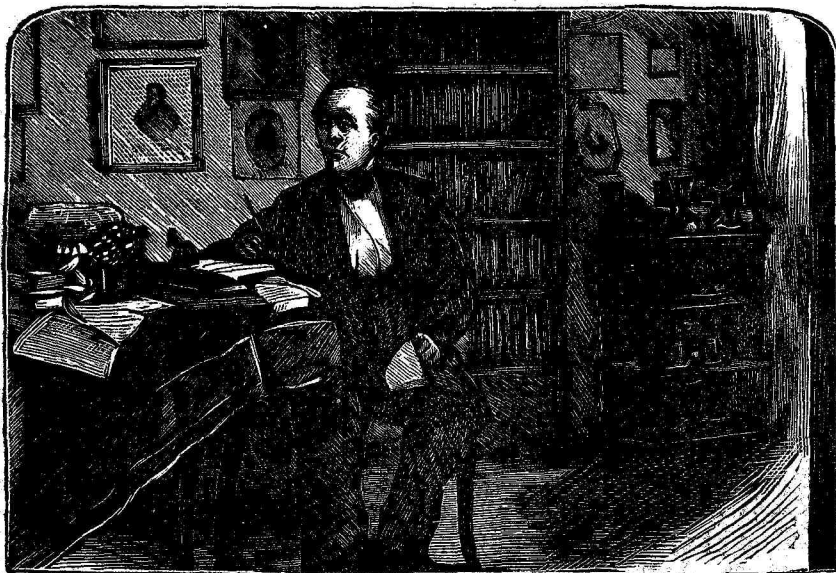
Ἐν τούτοις ἡ τύχη μου μετ' οὐ πολὺ μετεβλήθη, διότι ὁ γηραιὸς ποιητὴς Γκίλδβεργ (Guldberg) λαβὼν πρὸς ἐμὲ συμπάθειαν μὲ προσεκάλεσε νὰ τὸν ἐπισκεφθῶ εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ με προέτρεψε νὰ ἐνασχοληθῶ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν διδακτικῶν βιβλίων καὶ μετὰ ταῦτα νὰ προσπαθῇσω νὰ ἐκθέσω τὰς ἰδέας μου. Ἀλλ' αἱ γνώσεις μου ἦσαν τόσον περιορισμέναι, ὥστε ἠγνόουν καὶ αὐτοὺς τοὺς γραμματικὸς κανόνες τῆς γλώσσης μου· ἡ πρώτη μου δὲ ἀπάπειρα ἤτο ἡ σύνθεσις μιᾶς κωμωδίας, τὴν ὁποίαν ἀναγνώσας ὁ Γκίλδβεργ ἀπεδοκίμασεν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς μέχρι τοῦ τέλους. Καὶ ὅμως δὲν ἀπεθαρρύνθη, ἀλλὰ διπλασιάσας τὰς προσπάθειάς μου ἐπαρουσίασα μετὰ τινας ἡμέρας εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ δραματικοῦ θεάτρου μίαν τρα-

γωδία. Ὅποια δὲ ἦτο ἡ χαρὰ μου ὅτε μετὰ τινος ἡμέρας ὁ κύριος Collin, ὁ διευθυντής, με εἰδοποίησεν ὅτι θέλει νὰ με ἴδῃ! Ὑπῆγον ἀμέσως καὶ μοι εἶπεν ὅτι ἡ τραγωδία δὲν δύναται μὲν νὰ παρασταθῇ ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ἀποκαλύπτει ὅμως ποιητικὴν εὐφυΐαν δι' ἣν εἶχεν ἐπιτύχει ὑπὲρ ἐμοῦ τὸ νὰ σταλῶ ὑπότροφος εἰς γυμνάσιον τι μικρὰς πόλεως, ὅπως ἐξακολουθήσω τὰς σπουδὰς μου.

Νέον λοιπὸν στάδιον βίου σοβαροῦ ἠνοιχθὲν ἐνώπιόν μου· ἐμελλον ν' ἀποκτήσω τὴν ἐκπαίδευσιν, ἣν ἐπόθουν, καὶ ἀφίων τὴν ἀσκοπὸν ὑπαρξίν, ἣν μέχρι τοῦδε διῆγον ν' ἀκολουθῶ ἀτραπὸν ἀσφαλῆ καὶ βεβαίαν. Συνησθάνθη τὸ μέγεθος τῆς εὐεργεσίας, ἣν μοι ἔκαμεν ὁ κύριος Collin καὶ ἡ εὐγνωμονοῦσα καρδίᾳ μου νηχαρίστησεν αὐτὸν μετ' ὅλης τῆς διαχύσεως, ἥς ἦτο ἐπιδεκτικὴ. Ἀλλ' ὁ χρόνος καθ' ὃν διέτριψα ἐν τῇ σχολῇ ἐκείνῃ ἐν ἣ εἰσῆλθον τῇ δυνάμει χάριτος

ἐκείνου χειμῶνος καθ' ὃν ῥιγῶν ἔνεκα τοῦ ψυχροῦ δὲν εἶχον οὐδὲ φωτίαν οὐδ' ἐνδύματα!

Αἱ δοκιμασίαι μου ὅμως αὗται ἔλαβον ἐπὶ τέλους τὸ πέρας τῶν καὶ δώσας ἀρετὰ καλὰς ἐξετάσεις εἰσῆλθον εἰς τὸ πανεπιστήμιον τῆς Κοπεγχάγης, ἐνθα ἐχαρκτηρίσθη, ὡς εἰς τῶν καλῶν μαθητῶν. Ἀλλ' ἐν τῷ μεταξύ εἶχον δημοσιεύσει ποιήσεις τινὰς περὶ τῶν ὁποίων ὠμίλει τὸ κοινόν· ὅθεν πολλοὶ διαπρεπεῖς ἄνδρες, με ἔλαβον ὑπὸ τὴν προστασίαν των καὶ πολλὰ ἐοικογένειά με προσεκάλουν καὶ με ὑπεδέχοντο εὐμενῶς εἰς τὰς οἰκίας των· τοιοῦτοπρόπως ἐξακολούθουν τὰς σπουδὰς μου ἐν γαλήνῃ καὶ χαρᾷ καὶ δὲν ἐγνώριζον μὲν ποῦ ἤθελον αὗται με ὁδηγήσει, ἀλλ' ἡσθάνομην δίψαν πρὸς τὴν παιδείαν. Ὅτε δὲ τὰς ἐπερχώσα ὁ Oehlenschloeger, ὁ Oerstedt καὶ ὁ Ingemann, με συνέστησαν εἰς τὸν βασιλέα καὶ δι' αὐτῶν μοι ἐδόθη χορήγησις διὰ μεγάλην περιήγησιν ὅθεν

Ὁ Ἀνδρersen.

ὅπως ἐξαιρετικῆς, μοι διήγειραν τὰς μᾶλλον θλιβεράς ἀναμνήσεις. Οὐδέποτε μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εἶχον τοσοῦτον ὑποφέρει, οὐδέποτε εἶχον τοσοῦτον κλαύσει. Διότι δεκαεννεαετῆς ὢν, ὅτε ἤρχισα τὰς σπουδὰς μου, εἶχον συμμαθητὰς μόνως δεκαετῆς σχεδὸν ὅλους, ὥστε μετὰ αὐτῶν οὔτε φίλον οὔτε σύντροφον ἠδυνάμην νὰ εὔρω· ἔζων δὲ μόνος εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἐφημερίου καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἐφαίνετο ὅτι εἶχε κάμει ἀπόφασιν νὰ με ἐξευτελίξῃ καθ' ἐκάστην στιγμὴν καὶ νὰ μοι καθιστᾷ ἐτι μᾶλλον ἀφόρητον τὴν πτωχείαν καὶ τὴν μόνωσίν μου. Ἀλλ' ὁ Θεὸς ἂς συγχωρήσῃ αὐτὸν διὰ τὴν βαρβαρότητα μετ' ἧς προσηνέχθη πρὸς τὸν ὀρφανὸν παιῖδα, ὃν τῷ εἶχον ἐμπιστευθῇ. Τὸ κατ' ἐμὲ τὸν συνεχώρησα πρὸ πολλοῦ καὶ νῦν ἐνθυμοῦμαι ἄνευ ὀργῆς ἄνευ μίσους ὅτι εἶχε κατωρθώσει ὅτι μοι ἐφαίνετο ἀδύνατον· δηλαδὴ τὸ νὰ μὲ κάμῃ νὰ ποθῶ τὴν ἐπάνοδον τοῦ τρομεροῦ

κατὰ τὸ 1833 καὶ 1834 ἐπεσκέφθην τὴν Γερμανίαν, τὴν Ἑλβετίαν, τὴν Γαλλίαν καὶ τὴν Ἰταλίαν· σπουδάζων τὴν γλῶσσαν, τὰ ἦθη, τὰ ἔθιμα καὶ τὴν ποίησιν τῶν χωρῶν διὰ τῶν ὁποίων διηρχόμην.

Νῦν δέ, εἰμι κάτοικος τῆς Κοπεγχάγης· δὲν ἔχω μὲν θέσιν οὐδὲ μισθὸν καὶ ἡ γλῶσσα εἰς ἣν γράφω εἶναι ὀλίγον διαδεδομένη καὶ διὰ κοινόν πολὺ μικρόν· ἀλλ' ἀργὰ ἢ ἀμέσως τὰ συγγράμματά μου ἐξαντλοῦνται καὶ ὁ Reitzel ὁ βιβλιοπώλης με πληρώνει τακτικῶς.

Συχνάκις δὲ ἐνῷ θεωρῶ τὸ κομψὸς εὐτρεπισμένον δωμάτιόν μου ἐν Nyhavn καὶ τὰ βιβλία τὰ περικυκλουμένα με, αἰσθάνομαι ἑμαυτὸν καὶ τοῦ πρίγκηπος πλουσιώτερον, πλήρη δὲ εὐγνωμοσύνης εὐχαριστῶ τὴν Πρόνοιαν, ἥτις ἐν μέσῳ τοσούτων δοκιμασιῶν με ὠδήγησεν εἰς τὸ στάδιον, ὅπερ ἀκολουθῶ.

[Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ].